

Stikstofdecreet voor bedrijven

Het Vlaams Parlement keurde het decreet over de programmatische aanpak stikstof (PAS) goed op 24/01/2024, waarna het op 22/02/2024 gepubliceerd werd in het Belgisch Staatsblad. Conform de overgangsbepalingen is het stikstofdecreet van kracht vanaf 23/02/2024.

Met dit Stikstofdecreet wil de overheid de impact van stikstofdepositie op habitatrictlijngebieden (SBZ-H) in Vlaanderen structureel terugdringen. De maatregelen dragen bij aan de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen voor Europees beschermde natuur. Dit decreet beoogt ook een efficiënte en stabiele vergunningverlening.

De doelstellingen en maatregelen in het decreet moeten ervoor zorgen dat de emissie van ammoniak in Vlaanderen tegen eind 2030 met 40% afneemt. Voor de emissie van stikstofoxiden beoogt het decreet een afname met 45%.

Het Stikstofdecreet heeft een grote impact op de omgevingsvergunningsaanvraag, we geven hieronder een overzicht.

Vergunningverlening

De bepalingen van het decreet zijn van toepassing op nieuwe én op lopende omgevingsvergunningsaanvragen waarvoor nog geen definitieve beslissing genomen werd.

We focussen hier verder voornamelijk op de uitstoot van stikstofoxiden door stationaire bronnen en door het verkeer, gezien vooral deze emissies relevant zijn voor de industrie. De emissie van ammoniak is in hoofdzaak relevant voor landbouwbedrijven.

Impactscoretool

Bij de opmaak van een omgevingsvergunningsaanvraag moet de impact van de stikstofneerslag op de speciale beschermingszones volgens de Habitatrictlijn (SBZ-H) berekend te worden.

Dit geldt zowel voor de aanlegfase als de exploitatiefase.

De "impactscore" kan bepaald worden via de online impactscoretool. In nieuwe en lopende aanvraagdossiers moet de impactscore-berekening toegevoegd worden in geval de aanvraag een wijziging van de stikstofuitstoot tot gevolg kan hebben of bij de hernieuwing van een vergunning.

De impactscoretool laat toe om de hoogste bijdrage van een project t.o.v. een kritische depositiewaarde (KDW) binnen het meest gevoelige habitat in de omgeving (straal 20 km) te berekenen. Het is enkel relevant waar de KDW voor een habitat reeds overschreden is of dreigt overschreden te worden. Het is eveneens mogelijk een depositietoename-berekening t.o.v. een vergunde toestand uit te voeren.

De berekening dient steeds te gebeuren met de meest recente versie de tool (zie omgevingsloket) omdat die regelmatig geactualiseerd wordt.

Het rapport van de berekening van de impactscore via de tool wordt aangeleverd via een e-mail met een unieke link. De link met het rapport moet toegevoegd worden aan de omgevingsvergunningsaanvraag.

Op 25 juni werd ook het addendum E5 'Mogelijke effecten op de biodiversiteit' verder aangevuld met specifieke vragen in het kader van het stikstofdecreet.

Beoordelingskaders

Er zijn verschillende beoordelingskaders van toepassing:

- NOx stationaire bronnen
- NOx mobiliteit
- NOx stationaire bron(nen) + mobiliteit
- Bestaande veehouderijen of mestverwerkingsinstallaties
- Nieuwe veehouderijen of mestverwerkingsinstallaties
- NOx veehouderij of mestverwerkingsinstallaties
- NH₃ industrie

Zoals eerder aangegeven gaan we in deze milieufiche in op de eerste 2 beoordelingskaders relevant voor de industrie.

Stationaire bronnen (industrie)

Het geheel van de stikstofdepositie van de reeds vergunde en de aangevraagde wijzigingen van de stationaire luchtemissiepunten moet getoetst worden door middel van de impactscoretool.

Is de impactscore > 1%, dan moet een passende beoordeling opgemaakt worden.

Mobiliteit

Aandachtspunt is dat recent ook de stikstofdepositie van mobiliteit meegerekend moet worden.

Voor het bepalen van de impact van stikstof gegenereerd door het verkeer wordt een drietrapsbenadering toegepast:

- TRAP 1: met de recente VITO studie 'Voertuigemissies en de *minimis-normen*: een analytische benadering voor wegverkeer' (VITO-rapport 2024/EI/R/3195) dient op basis van het aantal vervoersbewegingen nagegaan te worden of er voor het lichte en zware voertuigverkeer afzonderlijk en vervolgens voor de combinatie van beiden, er een overschrijding is van de 1% impactscore.
- TRAP 2: Indien deze drempel overschreden wordt in de eerste trap dient in de impactscoretool ook het onderdeel "wegenis" gebruikt te worden. De

impactscoretool werd in de nieuwste versie van 20/6/2024 hiermee aangevuld.

- TRAP 3: indien er uiteindelijk een impactscore is van meer dan 1% dient een luchtmodellering uitgevoerd te worden met IMPACT.

NOx en werfwerkzaamheden

Belangrijk zijn ook de mogelijke emissies bij werfwerkzaamheden. Hiervoor moeten ook de nodige berekeningen uitgevoerd worden.

Deze emissies worden bepaald als:

- Puntbronnen: emissies van de werfvoertuigen tijdens de aanlegfase, aan de hand van de tabel puntbronnen opgenomen in de eerder vermelde VITO-studie.
- Lijnbronnen: emissies tijdens de aanlegfase van het verkeer van en naar de werf.

Indien dit tot een impactscore \geq 1% leidt, moeten ook de onderdelen "andere emissiebron" en "wegenis" van de impactscoretool ingevuld worden.

Als dit opnieuw tot een impactscore is van meer dan 1% leidt, dient een luchtmodellering uitgevoerd te worden met IMPACT.

IMPACT

Voor complexe (MER-)dossiers en voor de opmaak van een passende beoordeling is een luchtmodellering met het IMPACT model noodzakelijk, dat enkel beschikbaar is voor MER-deskundigen.

IMPACT staat voor 'Immission Prognosis Air Concentration Tool'. Deze tool laat toe om emissies, concentraties en deposities van pollutanten te berekenen die zich via de lucht verspreiden in de nabijheid van een (agro-)industriële bron.

Het verschil tussen de impactscoretool en IMPACT:

- de impactscoretool is een laagdrempelige en vlot toegankelijke tool; het gebruik van IMPACT vereist kennis van luchtkwaliteitsmodellering.
- De impactscoretool richt zich specifiek op het berekenen van de emissies, deposities en de %-bijdrage aan de KDW van habitats (enkel) binnen BZ-H. De toepassingsmogelijkheden van IMPACT zijn veel ruimer.

In geval er dan nog steeds een impact van $\geq 1\%$ bekomen wordt dient een passende beoordeling toegevoegd te worden aan het dossier.

Passende beoordeling

In een passende beoordeling wordt grondig onderzocht wat de omvang is van de impact en of die kan leiden tot een 'betekenisvolle aantasting' van de natuurlijke kenmerken van de speciale beschermingszones (Habitat- of Vogelrichtlijngebieden). Als de activiteit de realisatie van de Europese natuurdoelen onmogelijk maakt, of als de kans hiertoe bestaat, dan is er sprake van 'betekenisvolle aantasting'.

In de Passende Beoordeling mag rekening worden gehouden met de effecten van mitigerende maatregelen. Dit zijn maatregelen zoals het inzetten van externe saldering of verleasen. Daarbij is wel vereist dat de positieve effecten van deze maatregelen vast staan.

Wanneer er, ondanks eventuele mitigerende maatregelen, (nog steeds) sprake is van een significant negatief effect, dan kan volgens het Besluit kwaliteit leefomgeving een vergunning alleen worden verleend op basis van een ADC-toets.

De ADC-toets is de laatste stap die doorlopen kan worden nadat uit een passende beoordeling naar voren is gekomen dat significante negatieve effecten op de Natura 2000 gebieden niet (volledig) uitgesloten kunnen worden. De ADC-toets heeft een streng toetsingskader. De 3 voorwaarden waaraan het project dient te voldoen om vergund te kunnen worden zijn:

- **A:** er zijn geen alternatieven,
- **D:** er is sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang,
- **C:** de nodige compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft.

Inlichtingen

Antea Group kan u begeleiden om op een praktisch haalbare manier de nodige evaluaties en (passende) beoordeling te maken. We beschikken hierbij ook over de gespecialiseerde MER-deskundigen in deze materie.

Geert T'Kindt +32 (0)498 90 27 47

Geert.tkindt@anteagroup.be

Marleen Verbruggen +32 (0)3 221 55 26

marleen.verbruggen@anteagroup.be

Gert Pauwels +32 494 53 31 78

Gert.pauwels@anteagroup.be

Dominique Cornelissen +32 474 63 39 48

Dominique.cornelissen@anteagroup.be

